

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง
สำหรับอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
The Blended Learning Model by Applying Empowerment
for Nakhon Ratchasima Rajabhat University Teaching Staff

อดิสร เนาวนนท์^{1*}Adisorn Naowanondha^{1*}

(Received: July 1, 2021; Revised: September 23, 2021; Accepted: October 1, 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหา สภาพและความต้องการการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของอาจารย์ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และเพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหา สภาพและความต้องการในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีกลุ่มตัวอย่าง เป็นอาจารย์ผู้สอน 70 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ สัมภาษณ์อาจารย์ 15 คน และผู้ให้ข้อมูล 4 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีผู้เชี่ยวชาญวิพากษ์รูปแบบ 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ 24 คน ได้มาจากการสุ่มตามระดับชั้นชนิดไม่เป็นสัดส่วน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักศึกษาที่เรียนกับอาจารย์จากกลุ่มตัวอย่าง 528 คน โดยอาจารย์ผู้สอนทำการสุ่มแบบกลุ่มเพื่อใช้ทดลองสอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และแบบประเมินประสิทธิผล และขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป 30 คน ได้มาจากการสุ่มตามระดับชั้นชนิดไม่เป็นสัดส่วน โดยใช้คณะเป็นชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และแบบประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์เนื้อหา การสรุปอุปนัย และใช้ฉันทามติ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

¹ Assistant Professor, Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

* Corresponding Author E-mail: adisorn_99@yahoo.com

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์ขาดความรู้ ความเข้าใจในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และสถานการณ์โควิด 19 ทำให้เกิดอุปสรรคในการสอน สภาพการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดการเรียนรู้กับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีการประเมินประสิทธิผลโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 มีจำนวน 426 คน คิดเป็นร้อยละ 80.68 อาจารย์และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน การเสริมพลัง

Abstract

The objectives of the research entitled the Blended Learning Model by Applying Empowerment for Nakhon Ratchasima Rajabhat University Teaching Staff were to study the problems, conditions and needs for a blended learning model of the teaching staff, to develop a blended learning model by applying empowerment, to try out the blended learning model, and to assess the blended learning model. The application of empowerment was divided into 4 steps. Step 1 dealt with a study on the problems, conditions and needs for the blended learning model. The sample consisted of 70 teaching staffers, obtained by stratified random sampling; interviewing 15 teaching staffers and 4 informants who were purposively sampled. The instruments were a questionnaire and an unstructured interview form. Step 2 dealt with the blended learning model development, having 8 experts to criticize the model. The research instrument was the blended learning model. Step 3 dealt with the tryout of the model. The sample consisted of 24 NRRU teaching staffers, obtained by disproportionate stratified sampling. The informants were 528 students who were in the classes taught by the sampled teaching staffers. The teaching staffers selected the experimental group by using cluster sampling. The research instruments were the blended learning model and an effectiveness evaluation form. Step 4 dealt with assessment of the blended learning model. The sample consisted of 30 teaching staffers who taught general education courses, obtained by disproportionate stratified sampling, using the faculty as the stratum. The research instrument was the blended learning model with application of empowerment for Nakhon

Ratchasima Rajabhat University teaching staff, and an assessment form to assess usefulness, possibility, suitability, and correctness. The analysis of data employed the mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test, content analysis, inductive conclusion and consensus.

The research results showed that:

1. The teaching staffers lacked knowledge and understanding of the blended learning design and the COVID-19 situation had caused obstacles in teaching. The state of organizing for blended learning had the overall average at the moderate level, but the teaching staffers' need for blended learning had the average at the highest level. When comparing the average need for blended learning with the 70 percent criterion, on the whole and on each aspect, it was found that the mean of the need for blended learning was significantly higher than the 70 percent threshold at the .05 level.

2. The overall effectiveness assessment of the blended learning model revealed the average score of effectiveness at a high level, which was above the 70% threshold, with statistical significance at the .05 level, and the students' achievement evaluation in general education courses revealed that the academic achievements of 426 students, or 80.68%, were higher than the 70% criteria. The teaching staff and students had their satisfaction with using the blended learning model higher than the 70 percent threshold, with statistical significance at the .05 level.

Keywords: Blended Learning Model; empowerment

บทนำ

ท่ามกลางความเจริญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาทั้งทางบวกและทางลบ การจัดการเรียนการสอนจะต้องถูกปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องและทันต่อการใช้เทคโนโลยีที่ก้าวกระโดดไปอย่างรวดเร็วโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีช่วยในการสอน ดังนั้นการพัฒนาผู้สอน อาจารย์ และรูปแบบการจัดการเรียนการสอน จะต้องปรับเปลี่ยนตามการเปลี่ยนแปลง แต่สถาบันการศึกษาหลายแห่งมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน โดยผู้สอนขาดความพร้อมในการออกแบบ วิธีการสอน ตลอดจน ผู้สอนส่วนหนึ่งไม่เข้าใจวิธีการสอน ไม่ถนัดการสอนโดยใช้เทคโนโลยี จึงไม่สามารถดัดแปลงหรือยืดหยุ่นการสอนอย่างเหมาะสม ผู้สอนมีภาระกิจมากไม่สามารถเตรียมการสอนได้ ผู้สอนไม่สามารถจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาลักษณะนิสัยของผู้เรียน ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้อย่างสมบูรณ์ ผู้สอนมีเจตคติต่อการใช้อุปกรณ์การสอนว่าทำให้ยุ่งยาก รวมถึงผู้สอนขาดความรู้และทักษะในการวางแผนเตรียมการสอน และขาดทักษะด้านไอที ตลอดจนผู้สอนอาจคิดว่าเป็นเรื่องยาก จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนประเทศไทยก้าวเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นยุคของเทคโนโลยีและการสร้างนวัตกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนและให้ผลิตบัณฑิตสู่การพัฒนาท้องถิ่น จำเป็นจะต้องหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยผู้วิจัยมีบทบาทในการเป็นผู้บริหารและเป็นผู้สอน ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งเรียนในห้องเรียนปกติผสมผสานกับเรียนผ่านระบบเทคโนโลยีหรือเรียกว่าเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอาจเรียกสั้นๆว่าเรียนออนไลน์ Ruangrong et al. (2014) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบผสมผสาน (blended learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนหลากหลายวิธี โดยคำนึงถึงผู้เรียน สภาพแวดล้อม เนื้อหา สถานการณ์ เพื่อตอบสนองการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสามารถจัดการเรียนการสอนทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยมีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาแบบออนไลน์และออฟไลน์มาเป็นส่วนประกอบ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด เกิดทักษะ และเกิดการเรียนรู้ที่ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นักพัฒนาการศึกษา บุคคลหรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง จึงควรนำรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานเข้ามาพัฒนาการศึกษาเนื่องจากมีความสอดคล้องกับแผนการพัฒนการศึกษา และมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในทุกระดับชั้น โดยกำหนดแนวทางการปรับปรุงด้านการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอนผู้สอน และด้านผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนการศึกษาที่ต้องการให้คนไทยเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีภูมิคุ้มกันรู้เท่าทันเวทีโลก การจัดการศึกษาจะสำเร็จได้ พันเพื่องที่มีผลต่อความสำเร็จได้คือผู้สอน ในมหาวิทยาลัยจะเรียกว่าอาจารย์ มีบทบาทสำคัญมาก การพัฒนาอาจารย์ที่จะให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน จะต้องเกิดความตระหนักจากภายในตัวอาจารย์เอง ที่จะศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน อันที่ส่งผลต่อนักศึกษาที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้นการก่อเกิดความตระหนักภายในจะต้องอาศัย การเสริมพลัง (empowerment) ซึ่ง Gibson (1993) มีแนวคิดกระบวนการเสริมพลังมี 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การค้นพบสภาพจริง ขั้นที่ 2 การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ขั้นที่ 3 การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง และ ขั้นที่ 4 การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ลักษณะการให้กำลังใจ เน้นยุทธวิธีการสร้างการเรียนรู้และตระหนักที่เกิดด้วยตนเอง ประเมินตนเองเป็นระยะๆ ถือเป็นหนึ่งในของนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเองและองค์กร ในบริบทที่แตกต่างกัน และการประเมินเสริมพลังพัฒนาขึ้น โดย Fetterman (1997) มีแนวคิดพลังของการสื่อสาร การร่วมมือ และการให้การสนับสนุน ตลอดจนการประเมินเน้นไปที่การค้นหายุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสื่อสารกับกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกลุ่มผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย มีข้อสรุปว่าการร่วมมือ (collaboration) การมีส่วนร่วม (participation) และการเสริมพลัง (empowerment) เป็นพื้นฐานการทำงาน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อเป็นรูปแบบที่ใช้พัฒนาตนเองของอาจารย์เพื่อจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหา สภาพและความต้องการในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ของอาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
4. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหา สภาพและความต้องการในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ปีการศึกษา 2563 มีกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามสภาพและความต้องการ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาหมวดศึกษาทั่วไป 70 คน จากประชากร 472 คน ทั้ง 6 คณะ ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิโดยใช้คณะเป็นชั้นภูมิและสัมภาษณ์ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอนของอาจารย์อีก 15 คน และผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง ได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานและทำการยกร่างแบบสอบถาม จำนวน 35 ข้อ จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้ค่าความสอดคล้องข้อคำถาม 0.67-1.00 ตามเกณฑ์ จำนวน 35 ข้อ และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้และหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของสภาพการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 และความเชื่อมั่นของความต้องการเรียนรู้ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 ส่วนแบบสัมภาษณ์ ได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานพร้อมยกร่างแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงและภาษา จำนวน 3 ท่าน และปรับตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์สภาพและความต้องการการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติทดสอบค่าที่แบบ 1 กลุ่มเทียบกับเกณฑ์ (t-test for one sample) ส่วนการวิเคราะห์ปัญหาใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และการสรุปอุปนัย

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ผู้วิพากษ์รูปแบบ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ 8 คน โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบในด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง การวิเคราะห์ความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบ โดยวิเคราะห์เนื้อหา สรุปอุปนัย และใช้ฉันทามติ

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาหมวดศึกษาทั่วไป สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปีการศึกษา 2563 จำนวน 24 คน ได้มาจากการสุ่มตามระดับชั้นชนิดไม่เป็นสัดส่วน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักศึกษาที่เรียนกับอาจารย์จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 528 คน โดยอาจารย์ผู้สอนทำการสุ่มแบบกลุ่มเพื่อใช้ทดลองสอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์ และ แบบประเมินตนเองเป็นแบบประเมินประสิทธิภาพ ด้านการวางแผน ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลลัพธ์ และวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบค่าที (t-test)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป 30 คน ได้มาจากการสุ่มตามระดับชั้นชนิดไม่เป็นสัดส่วน โดยใช้คณะเป็นชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และแบบประเมิน ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้อง แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

1. ปัญหา สภาพและความต้องการในการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำแนกเป็นภายในและภายนอก ดังนี้

1.1 ด้านปัญหาของอาจารย์ในการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกตัวอาจารย์พบว่า อาจารย์ขาดความรู้ ความเข้าใจในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบใหม่ภายใต้การใช้เทคโนโลยี ขาดการตระหนักในการสรรหาวิธีการสอน การวัดผลและประเมินผลให้เหมาะสมกับเนื้อหา ตลอดจนแรงจูงใจภายในการพัฒนาตนด้านวิชาการ และสถานการณ์โควิด 19 ทำให้เกิดอุปสรรคในการสอน ขาดงบประมาณ ขาดการเสริมแรง ให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน ขาดวิทยากรให้ความรู้การจัดการเรียนรู้ การคิดสรรหาวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ตลอดจนนักศึกษาขาดความสนใจ เอาใจใส่ในการเรียน ค่านิยมต้องการแต่ใบปริญญาทั้งที่จริงแล้วความรู้เป็นสิ่งสำคัญ

1.2 สภาพการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสะท้อนกลับจากการสรุปผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการวิเคราะห์ตนเองก่อนการสอน อยู่ในระดับน้อย

1.3 ความต้องการการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ของอาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากสูงสุด คือ ด้านการวิเคราะห์ตนเองก่อนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านวางแผนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดการเรียนรู้กับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 1 ความต้องการการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ของอาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 (คะแนนเกณฑ์ 3.50)

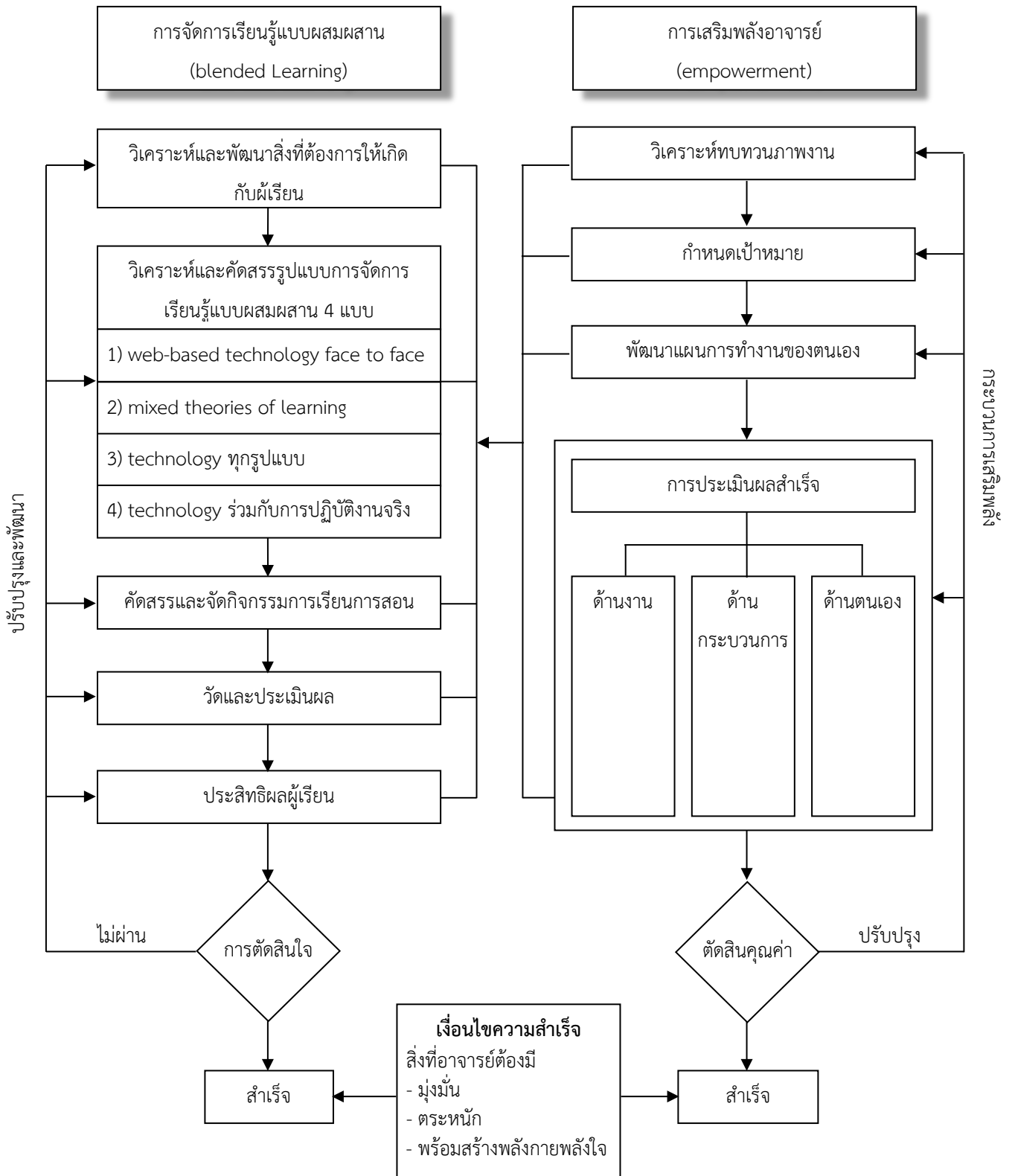
ความต้องการ	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ด้านการวิเคราะห์ตนเองก่อนการสอน	70	4.58	0.32	45.68*	.000
ด้านวางแผนการสอน	70	4.51	0.29	47.60*	.000
ด้านการคัดสรรเครื่องมือและวิธีการสอนฯ	70	4.55	0.27	52.28*	.000
ด้านสะท้อนกลับจากการสรุปผลการประเมิน	70	4.53	0.30	46.15*	.000
โดยรวม	70	4.54	0.24	58.79*	.000

* $p < .05$

จากตาราง 1 สรุปได้ว่า ความต้องการการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ทุกด้าน

1.4 ด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากแบบเดิมมาสู่แบบใหม่ๆ ใช้เทคโนโลยีมาช่วยแบ่งสัดส่วนในชั้นเรียน กับ ออนไลน์ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ควรใช้สื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ และวิธีการสอนออนไลน์ที่มีรูปแบบที่หลากหลาย อาจารย์ควรเป็นผู้คัดกรอง ชี้นำ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ผ่านการวิพากษ์จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผลการวิพากษ์เป็นฉันทามติ (consensus) ได้รูปแบบ ดังภาพ 1

ภาพ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

3.1 ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีการประเมินประสิทธิผลโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลลัพธ์ อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 (คะแนนเกณฑ์ 3.50)

ประสิทธิผล	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ด้านการวางแผน	24	4.51	0.31	14.94*	.000
ด้านกระบวนการ	24	4.43	0.40	11.16*	.000
ด้านผลผลิต	24	4.38	0.37	11.25*	.000
ด้านผลลัพธ์	24	4.39	0.51	9.68*	.000
โดยรวม	24	4.44	0.32	13.58*	.000

* $p < .05$

จากตาราง 2 สรุปได้ว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง โดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ทุกด้าน

3.2 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในวิชาศึกษาทั่วไป

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ของนักศึกษาในวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 528 คน ทั้งหมดอาจารย์ 24 คน กับเกณฑ์ร้อยละ 70

อาจารย์	จำนวน นักศึกษา	คะแนนเกณฑ์ ร้อยละ 70	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	การแปลผล
1	27	21	21.00	3.89	0.00	1.000	ไม่สูงกว่าเกณฑ์
2	30	21	25.27	1.34	13.75*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
3	28	21	25.74	1.45	9.02*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
4	30	21	24.96	1.31	13.41*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
5	24	21	23.05	2.38	3.65*	.002	สูงกว่าเกณฑ์

ตาราง 3 (ต่อ)

อาจารย์	จำนวน นักศึกษา	คะแนนเกณฑ์ ร้อยละ 70	$\bar{X}$	SD	t	p	การแปลผล
6	22	21	19.28	2.47	-2.57*	.023	ไม่สูงกว่าเกณฑ์
7	20	21	18.74	3.53	-2.84*	.010	ไม่สูงกว่าเกณฑ์
8	24	21	25.96	3.61	6.11*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
9	22	21	25.01	2.90	5.79*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
10	19	21	20.81	2.52	-0.23	.829	ไม่สูงกว่าเกณฑ์
11	18	21	21.01	5.87	0.00	1.000	ไม่สูงกว่าเกณฑ์
12	27	21	25.23	1.08	11.59*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
13	14	21	24.65	1.87	7.30*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
14	20	21	23.86	2.81	4.49*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
15	21	21	22.71	4.52	1.67	.112	ไม่สูงกว่าเกณฑ์
16	23	21	25.18	1.80	11.80*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
17	26	21	25.61	1.14	16.12*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
18	20	21	25.44	2.31	8.46*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
19	21	21	24.21	3.68	3.87*	.001	สูงกว่าเกณฑ์
20	19	21	24.18	3.63	3.73*	.002	สูงกว่าเกณฑ์
21	16	21	24.87	2.57	7.87*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
22	18	21	25.73	1.82	11.59*	.000	สูงกว่าเกณฑ์
23	23	21	25.52	2.62	5.15*	.001	สูงกว่าเกณฑ์
24	17	21	23.51	4.65	1.50	.175	ไม่สูงกว่าเกณฑ์

* $p < .05$

จากตาราง 3 สรุปได้ว่านักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาศึกษาทั่วไป สูงกว่าเกณฑ์ 426 คน คิดเป็นร้อยละ 80.68

3.3 ด้านผลลัพธ์ อาจารย์มีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลังในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) และนักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนแบบผสมผสาน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) และความพึงพอใจของทั้งอาจารย์และนักศึกษา สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง

ตาราง 4 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 (คะแนนเกณฑ์ 3.50)

รายการประเมิน	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ด้านความเป็นประโยชน์	30	4.29	0.42	9.92*	.000
ด้านความเป็นไปได้	30	4.17	0.51	7.15*	.000
ด้านความเหมาะสม	30	4.23	0.55	6.88*	.000
ด้านความถูกต้อง	30	3.98	0.62	3.91*	.001
โดยรวม	30	4.16	0.48	7.57*	.000

* $p < .05$

จากตาราง 4 สรุปได้ว่า ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้านและทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ปัญหาในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พบว่า อาจารย์ไม่เข้าใจการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และมีความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนแบบต่าง ๆ ค่อนข้างน้อย อาจารย์ขาดการตระหนักรู้ในการแสวงหาวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์ แก่ตัวนักศึกษา อาจารย์ขาดความรู้และตระหนักในการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน เน้นเฉพาะการประเมินผลสรุป และไม่มีการวิเคราะห์เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียน อาจารย์ขาดการกระตุ้นและเสริมกำลังใจในเชิงวิชาการ อาจารย์ชอบใช้วิธีการสอนแบบเดิม ไม่ยอมปรับเปลี่ยน เช่น สอนแบบบรรยาย มอบหมายงาน และประเมินผลจากการสอบเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาจารย์ส่วนใหญ่สอนวิชาที่เคยสอนเดิม มีรูปแบบการจัดการสอนแบบเดิม ยึดหลักการสอนเดิมที่เคยสอน ซึ่งง่ายต่อการจัดการสอน และไม่ต้องการปรับเปลี่ยน อีกทั้งมหาวิทยาลัยมีอาจารย์ใหม่เข้ามา ค่อนข้างมากในหลายคณะ จึงอาจขาดทักษะการจัดการสอน การวัดและประเมินผล การย้อนกลับในประเด็น ปัญหาของนักศึกษาที่ต้องปรับปรุง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารเป็นคณบดีกล่าวว่า “ขณะนี้ การจัดการเรียนการสอนค่อนข้างมีปัญหา เนื่องจากอาจารย์ที่เข้าใหม่ขาดทักษะ วิธีสอน การวัดผล และประเมินผล ถึงแม้จะใช้สื่อเทคโนโลยีเก่งเป็นคนรุ่นใหม่แต่สิ่งสำคัญคือ การเลือกใช้ และสรรหาวิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ การจัดอบรมอาจารย์ใหม่ก็เป็นสิ่งสำคัญ มหาวิทยาลัยจัดเป็นประจำแต่ครั้งเดียว คณะก็พยายามจัดให้อาจารย์เก่าที่มีทักษะความชำนาญช่วยแนะนำ แต่บางครั้งคำว่าดอกเตอร์/อาจารย์มหาวิทยาลัย ก็เป็นกำแพงกันเหมือนกัน” สภาพและความต้องการในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

สำหรับอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พบว่า สภาพการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ตนเองก่อนการสอน อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นการประเมินตนเองของอาจารย์ค่อนข้างน้อย หรืออาจขาดความรู้ ความเข้าใจในการประเมินตนเองเพื่อการพัฒนา ตลอดจนขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อประโยชน์การเรียนการสอนอย่างถูกต้อง ดังนั้นอาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องปรับตัวยอมรับการเปลี่ยนแปลงในเชิงการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับ Paichamnan et al. (2013) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยจัดได้ว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและปัจจุบันไม่ว่าหน่วยงานองค์การ สถาบันการศึกษา ฯลฯ ต่างนำเทคโนโลยีมาใช้กับงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนการสอน การสอนแบบดั้งเดิมที่มีรูปแบบบรรยายได้รับผลกระทบอย่างมากจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ของผู้ที่ยอมรับในประสิทธิภาพของเทคโนโลยี ในฐานะเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ทั้งนี้รวมไปถึงความสามารถในการสืบค้นใช้ แหล่งเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ ผลที่ตามมาคือความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนในระดับมหาวิทยาลัยในหลายลักษณะสำหรับการกระบวนการเรียนการสอนภายในระดับอุดมศึกษาทั่วไปพบว่า การจัดการเรียนรู้อย่างไม่ครอบคลุมทุกวิชาเนื่องจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น บรรยากาศการเรียนการสอนภายในห้องเรียน พบปัญหานักศึกษามีการสนทนา นิ่งเหม่อลอย หลับ หรือมีกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์และยังพบด้านเครื่องมือสอนภาคปฏิบัติของผู้สอน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยถึงความต้องการในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ด้านการวิเคราะห์ตนเองก่อนการสอน ด้านวางแผนการสอน ด้านการคัดสรรเครื่องมือและวิธีการสอนและด้านสะท้อนกลับจากการสรุปผลการประเมิน ยังมีความต้องการมากที่สุดทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง สู่เป้าหมายความสำเร็จที่ก่อเกิดแก่นักศึกษา และพร้อมที่จะจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน ถือเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสอดคล้องกับ Rakbumrung (2012) กล่าวว่า การจัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ และเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม รูปแบบหนึ่งคือการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายรูปแบบซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจรูปแบบหนึ่งคือ “Blended Learning” (BL) หรือการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นการมาบรรจบกันโดยการผสมผสานของลักษณะการเรียนการสอนที่มีสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันกล่าวคือด้านแรกเป็นลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในชั้นเรียน (traditional classroom) ที่ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันแบบเผชิญหน้า (face-to-face) อีกด้านหนึ่งเป็นการนำเอาลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่นำเอาความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสื่อคอมพิวเตอร์ (computer-mediated) แบบออนไลน์เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แม้ว่าไม่ได้อยู่ภายในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Wanpirun (2011) กล่าวว่า การเรียนแบบผสมผสาน (blended learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานยุทธวิธีในการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน โดยใช้สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนและรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายทั้งการเรียนการสอนแบบออนไลน์และการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถบรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน ส่วนผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ในประเด็นการเสริมพลังจะช่วยกระตุ้นให้อาจารย์มีการสร้างพลังใจในตนเอง จากการกระบวนกรส่งเสริมทั้งภายในและภายนอก จะทำให้เกิดผลการพัฒนาตนเองที่ยั่งยืน สอดคล้องกับ Pensirinapa (2002) กล่าวว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับคือ ระดับบุคคล ระดับกลุ่มหรือทีม และ ระดับองค์กร จะช่วยพัฒนาตนเอง พัฒนากลุ่มและเพื่อนร่วมงาน และพัฒนาองค์กรที่สามารถเป็นได้ทั้งกระบวนกรและผลลัพธ์

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง สำหรับอาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยผู้เชี่ยวชาญ มีฉันทามติว่ารูปแบบมีความถูกต้องและเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับรูปแบบให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และผลการทดลองสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ตลอดจนการประเมินผลการใช้รูปแบบของอาจารย์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ทั้งด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้อง สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนารูปแบบ ได้เริ่มจากประเด็นปัญหาที่แท้จริง ผสานกับแนวคิดและทฤษฎีของ Driscoll (2002) และเสริมพลังอาจารย์ด้วยแนวคิด Gibson (1993) มีหลักการเริ่มจากขั้นที่ 1 การค้นพบสภาพจริง ขั้นที่ 2 การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ขั้นที่ 3 การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง และ ขั้นที่ 4 การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับการประเมินเสริมพลัง Fetterman (1997) ยุทธวิธีทั้งการสอนและการประเมิน คือขั้นที่ 1 ระบุขอบเขตหรือวิเคราะห์จุดยืนของงานที่ทำว่าอยู่ ณ ที่ใดซึ่งรวมทั้งจุดอ่อนและจุดแข็งของงาน ทบทวนภาพงาน ขั้นที่ 2 กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนโดยเฉพาะเจาะจงว่างานนั้นต้องการจะเดินไปสู่ที่ใดในอนาคต รวมทั้งจุดเน้นที่ปรากฏให้เห็นได้เกี่ยวกับการปรับปรุงงานที่ทำ ขั้นที่ 3 พัฒนาแผนการทำงานของตน และขั้นที่ 4 การประเมินผลสำเร็จ ให้อาจารย์ได้พัฒนาตนด้วยตนเอง และการสะท้อนกลับในการสอนจากตัวผู้เรียน การผสนปัญหา ความต้องการ และแนวคิด ทฤษฎีทั้งการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน การเสริมพลัง การประเมินเสริมพลัง จะเป็นการเปิดใจร่วมมือการวิเคราะห์ตนเอง การวางแผนการทำงาน และสะท้อนผลที่แท้จริง ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา อาจารย์กับอาจารย์ นักศึกษากับนักศึกษา โดยเน้นกระบวนกรมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และรูปแบบที่สร้างขึ้นมีความชัดเจนง่ายต่อความเข้าใจและการนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ อาจารย์และนักศึกษา ร่วมในกระบวนกรวิเคราะห์ตน นำมาซึ่งการยอมรับในสิ่งที่ตนเองควรปรับปรุง สะท้อนผลโดยอาจารย์ เน้นว่า “อาจารย์ผู้สอนเท่านั้นจะรู้ดีที่สุดว่านักศึกษาควรปรับปรุงเรื่องใดท่ามกลางการสะท้อนความเป็นจริงของนักศึกษา” โดยมุ่งเป้าสู่ความสำเร็จคือ นักศึกษามีความรู้ อาจารย์รู้และปฏิบัติพัฒนาตนอย่างยั่งยืน อีกทั้งผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบมีขั้นตอนชัดเจน ทั้งการเสริมพลังตนเองของอาจารย์และการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และเหมาะสมกับการสอนแบบเผชิญหน้าผ่านเทคโนโลยี เสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียน และการค้นคว้าผ่านอินเทอร์เน็ต และเสริมการค้นหาคำรู้ใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Chantem (2010) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถขยายความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ทั้งการเรียนแบบเผชิญหน้าและการเรียนออนไลน์ อีกทั้งช่วยพัฒนาทักษะ

การเขียนและกระบวนการเรียนรู้โดยอาศัยอินเทอร์เน็ต ด้วยเหตุที่ผู้เรียนส่วนใหญ่อาจไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน ก็สามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ผ่านทางระบบออนไลน์ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้มากขึ้นเป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีความมั่นใจขึ้นเมื่อต้องเข้ากลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน และช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง (self-directed learning) เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง (student centered) โดยผู้เรียนสามารถค้นคว้าบทเรียนได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ตามศักยภาพของผู้เรียนในการเรียนออนไลน์พร้อมไปกับการเรียนแบบเผชิญหน้า ตลอดจนเพิ่มทักษะการติดต่อสื่อสารและช่องทางการปฏิสัมพันธ์ (interactive learning) ได้หลายทางระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนมากกว่าใช้วิธีการสอนแบบใดแบบหนึ่งเพียงวิธีเดียว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1. อาจารย์ควรศึกษา application โปรแกรมและเครื่องมือที่ช่วยในการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการใช้ เช่น Zoom, Microsoft Team, LMS, Moodle, Google Meet, Google Classroom และควรเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ และยุทธวิธีที่ช่วยจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ

1.2. ขั้นการวิเคราะห์สะท้อนผลการประเมินนักศึกษา อาจารย์ควรฝึกทักษะการพูดโน้มน้าว มีใช้สั่งการ ให้นักศึกษาตระหนัก และเห็นคุณค่าในสิ่งที่อาจารย์มอบให้กับนักศึกษา

1.3 การเสริมพลัง อาจารย์ควรหมั่นประเมินตนเองและยอมรับในสิ่งที่ไม่รู้ และมุ่งมั่นเปิดใจ รับฟังความคิดเห็นทั้งเพื่อนอาจารย์ด้วยกัน และนักศึกษาที่สะท้อนการสอนของตัวอาจารย์

1.4 ควรใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้การเสริมพลัง กับรายวิชา บังคับและวิชาเลือกที่เป็นวิชาบรรยายและบรรยายควบคู่กับปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในแต่ละประเภทในเชิงลึกว่าเหมาะสมกับผู้เรียนจำแนกตามช่วงอายุ เพศ ระดับชั้น

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของอาจารย์ผู้สอนจะส่งผลต่อการเสริมพลังอาจารย์ มากน้อยเพียงใด

2.3 ควรศึกษารูปแบบการเสริมพลังอาจารย์ แบบใดที่จะช่วยสร้างองค์ความรู้ยังคงอยู่กับตัวอาจารย์อย่างยั่งยืน

Reference

- Driscoll, M. (2002). *Blended learning: Let's get beyond the hype*. *LTI Newslines: Learning & Training Innovation*. <http://elearningmag.com/ltimagazine/article/articleDetail.jsp?id=11755>.
- Fetterman, D. M. (1997). "Empowerment Evaluation and Accreditation in Higher Education" in *Evaluation for the 21st. Century: A Handbook*. Editors by Chelimsky. E and Shadish. W. R. Sage Publication, 981-395.
- Gibson. (1993). *A study of empowerment in mother of chronically in children* (p.113), Boston college. 23.

Translate Thai Reference

- Chantem, S., (2010). *Development of a blended teaching and learning model: An introductory computer course for undergraduate students*, [Doctoral thesis]. King Mongkut's University of Technology North Bangkok. (in Thai)
- Paichamnan. A. et al. (2013). *Development of a blended teaching and learning model in educational technology and innovation: courses for graduate certificate student's teacher profession Yala Islamic University* [Master's thesis]. Prince of Songkla University. (in Thai)
- Pensirinapa. N. (2002). *Handbook of Empowerment Training in Health Promotion*. n.p. (in Thai)
- Rakbumrung. T. (2012). Blended-learning. *Journal of Education, Maha Sarakham Rajabhat University*, 1(16), 31-40. (in Thai)
- Ruangrong, P. et al. (2014). Technology Education with Thai Teachers in the 21st Century. *Panyapiwat Journal*, 5(May), 195-205. (in Thai)
- Wanpirun. P. (2011). Blended learning from theory to practice. *Journal of Vocational and Technical Education*. Vocational Technology Research Center Science and Technology. Research Office King Mongkut's University of Technology North Bangkok. (in Thai)